

מסורת הש"ם

(א) [לָקַמְנָן יג:], (ב) לָקַמְנָן נד: קדושין סז: כריתות ב:ג, (ג) [קדושין סח, ע"ז מו:], (ד) [ויקרא יח, (ט) [לָקַמְנָן נד:], (ו) [לעיל ג:], (ז) [ויקרא יח, (ח) [גס:], (ט) [ש"ך לע"ז], (י) רש"י מ"ז,

תורה אור השלם

1. וְאִשָּׁה אֶל אַחֶיהָ לֹא תִקַּח לְיָצֵר לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ עָלֶיהָ בַּחַיִּיתָּ:

ויקרא יח יח

2. בִּי כָל אִשָּׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַחוֹעֲבוֹת הָאֵלֶּה וְנִבְרָתוֹ הַנִּפְשׁוֹת הָעֲשֹׂת מִשְׁבָּר עֲקָם:

ויקרא יח כט

3. בִּי יִשְׁבוּ אֲדָמָה וְיִתְּרוּ וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֶיִן

לוֹ לֹא תִהְיֶה אִשְׁתּוֹ הַמֵּת הַחוּצָה לְאִשׁ יוֹד יְבָמָה יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וְיָבָמָה:

דברים כה ה

גליון הש"ם

תוס' ד"ה רבא אמר רבי וי"ל דרבא לית ליה דעולא. עיין טורי אבן מגילה ד' ג ע"ג ד"ה מולאחמו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבא אמר ערוה גופה לא צריכא: (ב) שם והא קתני אין לי אלא הא: (ג) תוס' ד"ה תרי וכו' בפרק שני דחולצות דאילונית מיעטא: (ד) ד"ה רבא וכו' אינטרין לבשא ממי: (ה) ד"ה כי וכו' דהכי טעי רבא למימר: (ו) ד"ה ואלו וכו' דכריתות לא אינטרין:

מוסף רש"י

מכל התועבות האלה. בפרשת ערוה כתיב (קדושין טו:).

חמש עשרה נשים

תינח היכא דנשא המט. את אשה זו תחילה ונעשית אשת האם על זה: **ואח"כ נשא חי**. את אחותה וניתוספת איסור אחות אשה על יצמתו וכשמת אחיו בלא בנים ואישמראי איסור אשת אח המוקדם אישמראי נמי אחות אשה המאוחר כדעולא דאמר הואיל והותר לזרעמו שהיא ראשונה הותר לקרוי שהוא אחרון:

אלא נשא הפי. אשתו תחילה ועמדה עליו באיסור אחות אשה ואח"כ נשאה אחיו המט וניתוסף איסור אשת אח איסור אחות אשה קדים ואף על גב דהותר איסור אחרון עומד ראשון במקומו: **ואפי' נשא מס נמי**. צרישא דקדים ליה איסור אשת אח לא דמיא לדעולא דהמס הרואה קרי בשמיני שלו כבר היה מותר מאיסור הראשון קודם ראיית הקרי משאזיר המזרח והכל נמי תינח היכא דנשא מת ומת תחילה והותר איסור אשת אח ואח"כ נשא חי את אחותה: **אלא נשא מס ולא מס**. עד שנשא חי את אחותה הא לא איתחזאי כלל ומי לא מודה עולא בכהאי גוונא שאם ראה קרי בליל יום שמיני שאין מכנים ידיו מחר לזהונות משום קרי דמעכב עליה הואיל ולא ילא מזרעמו לשעה הראויה להבאת קרבנותיו קודם שהותר מזרעמו בלא עליו קרי: הכי גרסינן **כי אינטרין עליה נשא מס ומס ואח"כ נשא חי: ואינעיס אימא**. אינטרין עליה: דאי לא כתביה הוה אמנינא מיאי ייצוס אחות אשה להתיר בהיקשא דר' יונה דלמר רבי יונה כי כל אפר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו ^ההוקשו כל העריות כולן לאשת אח מה אשת אח שריא אף כל עריות נמי שריין כתב רחמנא ^יעליה אמר ליה רב אחא מודפתי לרבינא מכדי כל עריות איבא לאקושינהו לאשת אח ואיבא לאקושינהו לאחות אשה מאי חזית דאקשת לאחות אשה אקשינהו לאשת אח איבעית אימא ^זלקולא וחומרא לחומרא מקשינן איבעית אימא הכא תרי איסורי והכא תרי איסורי ותרי מתרי ילפינן אבל הכא חדא איסורא ותרי מחודא לא ילפינן רבא אמר ערוה ^ח לא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת כי איצטרך קרא למיסר צרה וערוה לא צריכא קרא והא ^ט תניא אין לי אלא היא משום צרתה והא קתני אין לי אלא הן משום צרותיהן ת"ש רבי אומר ^יולקח ולקחה ^יויבם ויבמה לאסור ועריות אימא לאסור צרות של עריות והא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו חד לערוה וחד לצרה לא אידי ואידי לצרה חד למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי צרה שלא במקום מצוה מאי טעמא ויבם ויבמה במקום ייבום הוא דאסירא צרה שלא במקום ייבום שריא צרה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות ופוטרות לא קתני שמע מינה ומאי שנא ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת צרה נמי לא תיבעי קרא משום דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת א"ל רב אחא בר ביבי מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי לא איצטרך קרא כי איצטרך קרא למישרי

תינח היכא דנשא מת ואחר כך נשא חי דמגו דאישתרי איסור אשת אח אישתרי נמי איסור אחות אשה אלא נשא חי ואח"כ נשא מת איסור אחות אשה קדים ואפי' נשא מת נמי תינח היכא דנשא מת ומת ואח"כ נשא חי דחזיא ליה דביני ביני אלא נשא מת ולא מת ואחר כך נשא חי לא איחזיא ליה כלל מי לא מודי עולא שאם ראה קרי בליל שמיני שאין מכנים ידיו לבהונות שלא יצא בשעה שהיא ראויה להביא בה קרבן אלא כי איצטרך ^יעליה היכא ^ידנשא מת ומת ואח"כ נשא חי ואי בעית אימא אתיא בהיקישא מדרבי יונה דאמר רבי יונה ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע אמר קרא ^ככי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו ^ההוקשו כל העריות כולן לאשת אח מה אשת אח שריא אף כל עריות נמי שריין כתב רחמנא ^יעליה אמר ליה רב אחא מודפתי לרבינא מכדי כל עריות איבא לאקושינהו לאשת אח ואיבא לאחות אשה אקשינהו לאשת אח איבעית אימא ^זלקולא וחומרא לחומרא מקשינן איבעית אימא הכא תרי איסורי והכא תרי איסורי ותרי מתרי ילפינן אבל הכא חדא איסורא ותרי מחודא לא ילפינן רבא אמר ערוה ^ח לא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת כי איצטרך קרא למיסר צרה וערוה לא צריכא קרא והא ^ט תניא אין לי אלא היא משום צרתה והא קתני אין לי אלא הן משום צרותיהן ת"ש רבי אומר ^יולקח ולקחה ^יויבם ויבמה לאסור ועריות אימא לאסור צרות של עריות והא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו חד לערוה וחד לצרה לא אידי ואידי לצרה חד למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי צרה שלא במקום מצוה מאי טעמא ויבם ויבמה במקום ייבום הוא דאסירא צרה שלא במקום ייבום שריא צרה אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות ופוטרות לא קתני שמע מינה ומאי שנא ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת צרה נמי לא תיבעי קרא משום דאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת א"ל רב אחא בר ביבי מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי לא איצטרך קרא כי איצטרך קרא למישרי

פרק ראשון יבמות

ח.

תוספות ישנים

בי אלטרין קרא לבשא מת ומת ואח"כ נשא חי. וא"ת היכי (מקרי) [נשא] אחות וזוקמתו י"ל שאינה אלא מדנקטן אבל קשה היכא משכחת לה דפוטרת צתה הלא כיון דלא נעשית אחות אשתו עד שמת אחיו א"כ לא היתה מעולם צרת ערוה שהרי כשנשא חי לא היתה צרת ערוה ליכס שעדיין לא נשא אחות אשתו. וי"ל דהיי"נ דלערוה לבד קיימין הכא דנפקא לן מקרא דעליה ומקרא דלגרוי אס אהה רואה למתא צרה עמה משכחת לה כשנא חי ואח"כ מת אחיו שהיה נשוי אחות אשתו: דוקשו כל העריות לאשת אח. ומעתה אין להקשות (הכא) (המס) מרי איסורא (המס) [הכא] מרי איסורי דאין משיבין על ההיקש: ה"ש ר' אומר ולקח ולקחה. וזהו נמי דר' לית ליה עליה מ"מ סברא הוא דמי איצטרך לזיון קרא לזיוהי ממו כן לזיון וחי לזיון לא צריכא קרא דעליה לזיוהי נמי לא ילפינן קרא דלזיוהי ממו כן לזיון וחי לזיון לא צריכא קרא לא לזיה ולא לערוה. וי"ל דנמיא לאסור צרות כל עריות דוקא במקום יבוס אבל שלא במקום יבוס צרותיהן מותרות וכן לעיל (ג): צרותיהן מנין ויל צרותיהן דוקא במקום יבוס אבל שלא במקום יבוס צרותיהן מותרות מנין והקשה ה"י יחיאל כיון דלזיה לא צריכא תקפו לזרי למא לי תרי קראי ולקחה ויבמה. ונראה לראש"י דחד אחי למישר צרה במקום מצוה וחד למשרי שלא במקום מצוה דדוקא לזיון דמפקי מאי טעמא לא צריכא קרא וכי לית ליה לרבא היקישא דרבי יונה וי"ל דקסבר דלענין איסורא הוא דאקשינהו רחמנא דבהכי איירי קרא ולא לענין הימירא: **כ"י איצטרך קרא צמיסר צרה**. ומימה דהיכי טעי ^א למימר דאיצטרך למיסר צרה טפי מן הערוה כיון דצרה מלגרוי נפקא ויש כרת בצרה כמו בערוה ואומר רבינו יצחק דהשמא נמי בעי למימר לאיסור צרה ולמידק דשלא במקום מצוה שריא כדמסיק רב אחא לבסוף והא דקאמר נמי אין לי אלא היא משום צרתה לא משום דלריך קרא לאיסור אלא למידק הימירא שלא במקום מצוה והא דפריך מאי שנא ערוה דלא צריכא קרא כו' גמרא טעי במילתיה דרבא שלא פירש בהדיא למישרי שלא במקום מצוה אתא עליה:

ואי"ל פטורות ופוטרות לא קתני.

אע"ג דמסקינן דלאסור

צרתה נמי לא כריך קרא מ"מ תנא

איסור צרה שעדיין לא השמיענו

בשום מקום אסור ערוה דכבר נשנו כל העריות

דאין עשה דוחה ל"ת שיש בו כרת:

למישרי

פוטרות דהוצרך להשמיענו

בשום מקום אסור ערוה דכבר נשנו כל העריות

דאין עשה דוחה ל"ת שיש בו כרת:

למישרי

פוטרות דהוצרך להשמיענו

בשום מקום אסור ערוה דכבר נשנו כל העריות

דאין עשה דוחה ל"ת שיש בו כרת:

למישרי